

Obecny drewniany kościół w Tokarach w stylu narodowym (synteza architektury Małopolski i Podkarpacia) został wzniesiony w latach 1934-1935, według wcześniejszego projektu krakowskiego architekta Wincentego Wdowiszewskiego (1849-1906). Jego budową kierował ks. Mieczysław Kasproicz (ur. 1904), ówczesny proboszcz (1933-1939). Konsekracja świątyni odbyła się 13 czerwca 1935 roku, w czasie wizytacji kanonicznej ks. Kazimierza Bukraby (1885-1946), biskupa pińskiego (1932-1946). W czasie ostatniej wojny kościół szczęśliwie ocalał, chociaż wieś Tokary została podzielona w 1945 roku granicą państwową.

Historia

Siedzibą dzisiejszej parafii w Tokarach była początkowo miejscowość Wilanowo, zwana dawniej Wielanów lub Wielinów, która leży w odległości 2 km od Tokar. Pierwszy drewniany kościół pw. św. Jana Chrzciciela, św. Mikołaja Biskupa, św. Małgorzaty, św. Zofii i św. Doroty został zbudowany tutaj w roku 1527 przez Mikołaja Skirwin-Krupickiego (zm. przed 1536), dziedzica Krupicz, Wilanowa i Kustyna. W 1536 roku, kiedy jego potomkowie Melchior, Balcer i Jarosz Skirwin-Krupicze przyjęli protestantyzm, kościół w Wilanowie został zamieniony na zbór protestancki (do 1624 r.). W 1628 roku funkcję proboszcza parafii wilanowskiej i milejczyckiej pełnił ks. Jan Kamieński (ok. 1628-1634). W 1684 roku spłonęła plebania - za czasów ks. Bojtana Ognickiego (do 1701) - razem ze wszystkimi dokumentami parafialnymi

Kościół wilanowski w 1728 roku został gruntownie przebudowany do tego stopnia, że niektórzy mówią o wzniesieniu nowego pw. Pana Jezusa Ukrzyżowanego. Jego poświęcenia dokonał ks. inf. Ignacy Buchowiecki, proboszcz wysocki, późniejszy duszpasterz wilanowski (1746-1748). W 1800 roku kolejny gruntowny remont przeprowadził ks. Roch Fiedorowicz (zm. 19.01.1828), ówczesny proboszcz (1771-1828).

W ramach represji po Powstaniu Styczniowym - z rozkazu generał - lejtnanta Konstantego von Kaufmana (1818-1882), generał - gubernatora tzw. guberni zachodnich (1865-1866) - w dniu 30 kwietnia 1866 roku kościół został zamknięty, a następnie rozebrany. Beneficjum przejęła Izba Dóbr Państwowych. Ostatnim proboszczem wilanowskim był ks. kan. Maciej Piotrowski (prob. 1847-1866). W 1867 roku materiał budowlany przewieziono do Telatycz, gdzie na cmentarzu

zbudowano cerkiew prawosławną pw. Podwyższenia Krzyża Świętego. Podobny los spotkał kaplicę w Klukowiczach, która decyzją (Nr 1143) z dnia 3 września 1867 roku gen. Edwarda hr. Baranowa II (1811-1884), generał - gubernatora wileńskiego (1866-1868), została całkowicie skasowana.

Po odzyskaniu niepodległości na nowo w 1919 roku została erygowana rzymskokatolicka parafia - z lokalizacją kościoła w sąsiednich Tokarach. Tego dzieła dokonał ks. Zygmunt Łoziński (1870-1932), biskup miński (1918-1925). W tym czasie posługę duszpasterską świadczył ks. kan. Antoni Kaczyński (1871-1947), proboszcz parafii Wysokie Litewskie (od 1904), który rozpoczął odprawiać nabożeństwa w domu murowanym w Tokarach. W 1922 roku parafianie przywieźli do Tokar stary, wilanowski kościół (zamieniony na cerkiew), ale zdołali zbudować z niego jedynie plebanię. W jednym z jej pomieszczeń została urządzona tymczasowa kaplica. Pierwszym proboszczem (1919-1933) w Tokarach został mianowany ks. Józef Zabłocki (1868-1935).

W czasie proboszczowania ks. Zenona Bobla (prob. 1992-1995) i ks. mgr. Józefa P. Poskrobko (prob. 1995-1998) został przeprowadzony gruntowny remont kościoła, a dach pokryto blachą miedzianą.

Oprac. ks. Zbigniew Rostkowski

//